

ת"פ 38100/02/16 - מדינת ישראל נגד תומר קנפו, י א

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 38100-02-16 מדינת ישראל נ' קנפו ואח'

לפני בעניין: כבוד השופט מרדכי כדורי, סגן הנשיא
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. תומר קנפו (אחר/נוסף)
2. י א (אחר/נוסף)

הנאשמים

גזר דין - נאשם מס' 2

הרקע:

1. נאשם מספר 2 (להלן: "הנאשם") הורשע, על פי הודאתו, בשלוש עבירות של גניבת רכב, לפי סעיף 413ב לחוק העונשין תשל"ז - 1977, שתי עבירות של פריצה לרכב בכוונה לגנוב, לפי סעיף 413א סיפא לחוק הנ"ל, עבירה אחת של ניסיון פריצה לרכב בכוונה לגנוב, לפי סעיפים 413א סיפא ו - 25 לחוק האמור, ושלוש עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא לחוק הנזכר.

על פי המפורט בחלק הכללי של כתב האישום המתוקן, נאשם 1, אדם בשם מחמוד אטרש (להלן: "אטרש") ואחרים נוספים, קשרו קשר לגנוב כלי רכב בירושלים. במסגרת הקשר פנה נאשם 1 לנאשם, אותו הכיר כבעל נגישות לכלי רכב שונים במסגרת עיסוקו במכירת כלי רכב, והציע לו להצטרף לקשירת הקשר ולגנוב כלי רכב. נאשם 1 הסביר לנאשם כי תפקידו יהיה ליצור קשר עם אנשים המעוניינים למכור את רכבם, ולטעון לפניהם בכזב כי עליו לקחת מהם את הרכב כדי להראותו ללקוח, או על מנת לבדוק את הרכב. לאחר שהרכב הגיע לחזקתו של הנאשם היה עליו לשכפל את מפתח הרכב, לקבל מבעליו את הקוד המנטרל את קודן הרכב ולצלם את רישיון הרכב, על מנת שכתובתו של המוכר תהיה ידועה לקושרים. לאחר מכן היה על הנאשם להעביר לנאשם 1 את מפתח הרכב, את הקוד ואת צילום רישיון הרכב. הקוד וצילום הרישיון הועברו באמצעות יישומון המסווה את זהות שולח ההודעות דרכו (להלן: "היישומון"). כל זאת נעשה על מנת שנאשם 1 יעביר את המפתח, הקוד וכתובת בעל הרכב לאטרש, אשר מצדו ידאג לגנוב את הרכב, מבלי שיידרש לפרוץ אותו ולא לעקוף את ההגנות המותקנות בו. נאשם 1 אמר לנאשם כי תמורת חלקו יקבל תשלום.

לאחר שהנאשם שקל את הצעתו של נאשם 1 במשך מספר דקות, הוא הביע את הסכמתו להצעה.

אטרש פנה לאדם בשם מחמד געאביס (להלן: "געאביס"), אשר תפקידו היה להסיע את כלי הרכב הגנובים לשטחי הרשות הפלסטינית, בתמורה לתשלום עבור כל רכב.

במסגרת הקשר ובהתאם לשיטה המתוארת לעיל, גנבו הנאשמים, אטרש וגעאביס מספר כלי רכב, אותם העבירו לשטחי הרשות הפלסטינית, הכל כמפורט בשבעה אישומים. אחד האישומים, אישום מס' 1, אינו רלבנטי לנאשם, ולכן אינו מעניינו של גזר דין זה.

להלן יפורטו העובדות הנוגעות לנאשם:

2. אישום מספר 2: כשבוע קודם ליום 15/1/2016 פנה נאשם 1 לנאשם, ואמר לו להתעניין אצל מכר משותף האם בנו מעוניין למכור את רכבו מסוג פולקסווגן פולו. הנאשם פנה לבעל הרכב, אמר לו בכזב כי הוא מעוניין לרכוש את רכבו, ושכנע אותו למסור לידיו את הרכב, את מפתח הרכב ואת הקוד המנטרל את הקודן. הנאשם נסע עם הרכב, שכפל את המפתח, שלח לנאשם 1 באמצעות היישומן את הקוד ואת צילום רישיון הרכב, החזיר את הרכב לבעליו, והעביר לנאשם 1 את מפתח הרכב.

נאשם 1 העביר לאטרש את המפתח והקוד, ומסר לו היכן נמצא הרכב. ביום 15/1/2016 הגיע אטרש למקום, גנב את הרכב באמצעות המפתח והקוד שהיו ברשותו, ונסע מהמקום.

בתמורה שילם נאשם 1 לנאשם סך של 100 ₪.

בעקבות גניבת הרכב שילמה חברת הביטוח הראל ביטוח ופיננסים תגמולי ביטוח בסך של כ- 50,340 ₪.

בשל מעשה זה הורשע הנאשם בעבירה של גניבת רכב.

3. אישום מספר 3: כשבועיים קודם ליום 16/1/2016 פנה הנאשם לבעל רכב מסוג פולקסווגן ג'טה, וטען בפניו בכזב כי הוא מעוניין להראות את הרכב ללקוח פוטנציאלי. בעל הרכב מסר לנאשם את מפתח הרכב ואת הקוד המנטרל את הקודן. הנאשם נסע עם הרכב, שכפל את המפתח ושלה לנאשם 1 באמצעות היישומן את הקוד ואת צילום רישיון הרכב. לאחר מכן החזיר את הרכב לבעליו, והעביר לנאשם 1 את מפתח הרכב.

נאשם 1 איתר את מקום הימצאו של הרכב, לאחר שביצע מספר פעולות שאינן נוגעות לנאשם. ביום 16/1/2016 הגיע אטרש למקום, גנב את הרכב תוך שהשתמש במפתח ובקוד שנמסרו לו על ידי נאשם 1, והעביר אותו לאחרים.

בתמורה למעשיו של הנאשם שילם לו נאשם 1 סך של 2,000 ₪.

בעקבות גניבת הרכב שילמה חברת הביטוח איילון תגמולי ביטוח סך של 94,705 ₪.

בשל מעשה זה הורשע הנאשם בעבירה של גניבת רכב.

4. אישום מספר 4: כשבוע לפני 24/1/2016 פנה נאשם 1 לנאשם וביקש ממנו לאתר רכב מסוג סקודה סופרב לשם גניבתו, בשל מחירו הגבוה של רכב גנוב מסוג זה. הנאשם איתר באתר האינטרנט "יד 2" רכב למכירה מהסוג המבוקש, יצר קשר עם בעליו וטען לפניו בכזב כי יש לו לקוח המעוניין לרכוש את הרכב. הנאשם קיבל מבעל הרכב את מפתח הרכב ואת הקוד שמנטרל את קודן הרכב, נסע עם הרכב ושכפל את המפתח. במקביל, שלח לנאשם 1 באמצעות היישומון את הקוד ואת צילום רישיון הרכב. לאחר מכן החזיר הנאשם את הרכב לבעליו, והעביר את המפתח לנאשם 1.

נאשם 1 מסר לאטרש את המפתח, את הקוד ואת מקום הימצאו של הרכב. אטרש ניגש למקום, אך לא מצא את הרכב. לכן, ולפי בקשתו של נאשם 1, הגיע הנאשם למקום וזיהה את הרכב עבור אטרש. ביום 24/1/2016, הגיע אטרש למקום, גנב את הרכב באמצעות שימוש במפתח ובקוד, והעבירו לאחרים.

בתמורה שילם נאשם 1 לנאשם סך של 2,000 ₪.

בשל מעשה זה הורשע הנאשם בעבירה של גניבת רכב.

5. אישום מספר 5: סמוך לפני 24/1/2016 פנה נאשם 1 לנאשם וביקש ממנו לאתר רכב מסוג סקודה סופרב לשם גניבתו, בשל מחירו הגבוה של רכב גנוב מסוג זה. הנאשם איתר באתר האינטרנט "יד 2" רכב למכירה מהסוג המבוקש, יצר קשר עם בעליו וטען לפניו בכזב כי יש לו לקוח המעוניין לרכוש את הרכב. הנאשם קיבל מבעל הרכב את מפתח הרכב ואת הקוד המנטרל את קודן הרכב, נסע עם הרכב ושכפל את המפתח. במקביל, שלח הנאשם לנאשם 1 את הקוד ואת צילום רישיון הרכב באמצעות היישומון. לאחר מכן החזיר הנאשם את הרכב לבעליו, והעביר את המפתח לנאשם 1.

נאשם 1 מסר לאטרש את המפתח, את הקוד ואת מקום הימצאו של הרכב.

ביום 27/1/2016 גנב אטרש את הרכב תוך שעשה שימוש במפתח, בקוד ובמידע שהעביר לו נאשם 1. אטרש העביר את הרכב לגעאביס, וזה מסר את הרכב לאחרים.

בתמורה למעשיו של הנאשם שילם לו נאשם 1 סך של 2,000 ₪.

בשל מעשה זה הורשע הנאשם בעבירות של פריצה לרכב וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

6. אישום מספר 6: סמוך לפני 1/2/2016 פנה נאשם 1 לנאשם וביקש ממנו לאתר רכב מסוג סקודה סופרב לשם גניבתו, בשל מחירו הגבוה של רכב גנוב מסוג זה. הנאשם איתר באתר האינטרנט "יד 2" רכב למכירה מהסוג המבוקש, יצר קשר עם בעליו וטען בפניו בכזב כי יש לו לקוח המעוניין לרכוש את הרכב. הנאשם קיבל מבעל הרכב את מפתח הרכב ואת הקוד המנטרל את קודן הרכב, נסע עם הרכב ושכפל את המפתח. במקביל, שלח הנאשם לנאשם 1 באמצעות היישומון את הקוד ואת צילום רישיון הרכב. לאחר מכן החזיר הנאשם את הרכב לבעליו, והעביר את המפתח לנאשם 1. האחרון העביר לאטרש את המפתח ואת הקוד.

הנאשמים, אטרש וגעאביס ניסו לאתר את המקום בו חונה הרכב, ללא הצלחה. בעקבות פעולות נוספות שננקטו ע"י נאשם 1, אטרש וגעאביס, איתרו שני האחרונים את הרכב ביום 1/2/2016. אולם, מאחר שהבחינו בכך שהמקום מצולם, נמנעו מלגנוב אותו, ונגשו לגנוב רכב אחר, כמתואר באישום 7.

בשל מעשה זה הורשע הנאשם בעבירות של ניסיון פריצה לרכב וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

7. אישום מספר 7: סמוך לפני 28/1/2016 פנה הנאשם לנאשם 1, ושאל אותו איזה רכב כדאי לגנוב. נאשם 1 השיב כי בשוק כלי הרכב הגנובים יש ביקוש לרכב מסוג פולקסווגן טרנספורטר (כפי הנראה הכוונה לפולקסווגן טרנספורטר - מ.כ.), וכי אם הנאשם ימצא רכב כזה הוא ישלם לו 3,500 ₪ לאחר השלמת הגניבה. בעקבות זאת פנה הנאשם לשכנו, אשר בחזקתו רכב מסוג זה, המיועד לשימושה של אשתו הנכה, וביקש ממנו לשאול את הרכב לצורך ביצוע הובלה כלשהי. השכן הסכים לבקשת הנאשם, ומסר לו את מפתח הרכב ואת הקוד המנטרל את הקודן. הנאשם נסע עם הרכב, שכפל את המפתח, צילם את רישיון הרכב ושלח לנאשם 1 באמצעות היישומון את הקוד ואת הצילום. לאחר מכן החזיר הנאשם את הרכב לשכנו, והעביר לנאשם 1 את מפתח הרכב. הנאשם אמר לנאשם 1 שמדובר ברכב של נכה, וכי ברכב מספר רב של מסמכים החשובים לבעל הרכב. הנאשם ביקש מנאשם 1 שבזמן הגניבה המסמכים יזרקו מחוץ לרכב, אך נאשם 1 סירב, על מנת שלא להותיר טביעות אצבעות. לאחר מכן מסר נאשם 1 לאטרש את מפתח הרכב, את הקוד ואת מקום הימצאו של הרכב.

ביום 1/2/2016, נגשו אטרש וגעאביס למקום בו חנה הרכב, זאת לאחר שכשל ניסיונם לגנוב את הרכב הנזכר באישום 6. געאביס גנב את הרכב, באמצעות המפתח והקוד שקיבל מאטרש. במקביל, אטרש פיזר זכויות סמוך למקום עמידת הרכב, על מנת להסוות את העובדה שהרכב נפרץ באמצעות מפתח וקוד גנובים.

בהמשך, לאחר מרדף מסוכן ברחובות שכונת הר חומה געאביס נעצר.

בתמורה לגניבת הרכב היה אמור נאשם 2 לקבל סך של 3,500 ₪.

בשל מעשה זה הורשע הנאשם בעבירות של פריצה לרכב וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

תמצית טיעוני הצדדים:

8. המאשימה מבקשת להטיל על הנאשם עונש מאסר למשך 30 חודשים, בנוסף למאסר על תנאי ופיצוי למתלוננים. בטיעוניה לעונש פירטה המאשימה כי מדובר במסכת של מעשי עבירה מתמשכים, מתוכננים היטב ומתוחכמים, המעידים על חוסר מורא, שבוצעו תוך שימוש באמצעי מרמה. המאשימה אינה מתעלמת מכך שהנאשם לא היה מהוגי הקשר, אלא שנאשם 1 הוא זה שפנה אליו והסביר לו את תפקידו. עם זאת ציינה כי הנאשם נעתר להצעתו של נאשם 1 לאחר ששקל אותה, וכי הוא נטל חלק פעיל ושימש שותף מלא למעשים. כמו כן, הנאשם הוא זה שרכש את אמונם של קורבנות העבירה, עמד איתם בקשר פעיל והיה מודע לכל שלבי התוכנית העבריינית. כך הפיל הנאשם ברשתו מספר רב של קורבנות.

לטענת המאשימה, עבירה של גניבת רכב פוגעת בקניין, בפרטיות ובתחושת הביטחון של המשתמשים ברכב.

המאשימה סבורה כי יש לראות כל אחד מהאישומים כאירוע בפני עצמו, שכן מדובר בקורבנות שונים ובמעשי עבירה שנעשו במועדים שונים. לטענתה, מתחם העונש ההולם לכל אחד ממעשי העבירה שביצע הנאשם נע בין 8 ל - 24 חודשי מאסר בפועל.

עוד טוענת המאשימה כי תסקיר שירות המבחן מצביע על כך שהנאשם מצמצם מאחריותו למעשה. לעמדתה, המלצת שירות המבחן להימנע מלהטיל על הנאשם עונש של מאסר בפועל חורגת, ללא הצדקה, ממתחם העונש ההולם. עם זאת, בהתחשב בתסקיר החיובי, ובעברו הפלילי הנקי של הנאשם ובעברו התעבורתי, סבורה המאשימה כי העונש המתאים לו עומד על תקופת המאסר שהתבקשה על ידה.

9. ב"כ הנאשם מצדו ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן, ולהטיל על הנאשם עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות.

בפתח טיעוני ההגנה לעונש טען הסנגור כי בזמן ביצוע העבירות טרם מלאו לנאשם 20, וכי מאז החל נגדו ההליך הפלילי הוא כבר עשה כברת דרך של שיקום. כעולה מהתסקיר ומראיות ההגנה לעונש הנאשם חזר לעבוד, ובמסגרת זו הוא מתפקד באופן חיובי, לשביעות רצונו המלאה של מעבידו.

הסנגור הדגיש כי לא הנאשם היה היוזם של הקשר, שהתחיל ויצא אל הפועל עוד לפני פנייתו של נאשם 1

לנאשם, וכי בתמורה למעשיו שילם לו נאשם 1 סכומי כסף נמוכים יחסית, הכל לפי שיקול דעתו של נאשם 1. לטענתו, נאשם 1 ניצל את היכרותו עם הנאשם, את גילו הצעיר ואת חוסר הבנתו על מנת לגרור אותו לשתף איתו פעולה. הסנגור הדגיש את הודאתו של הנאשם, את החרטה שביצע ואת פרקי הזמן בהם שהה במעצר מאחורי סורג ובריח ולאחר מכן בתנאים מגבילים. לטענתו, הנאשם חווה את מעצרו כחוויה טראומטית, לאחר שעבר התעללות ונפגע במהלך מעצרו.

עוד טען הסנגור כי יש לראות בכל האישומים כאירוע אחד, ולקבוע מתחם ענישה אחד לכולם.

הסנגור הפנה לנסיבותיו האישיות הלא פשוטות של הנאשם, כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן ומראיות ההגנה לעונש. כך, בהיות הנאשם כבן 16 נפטר אביו ממחלת הסרטן בה חלה כשלוש שנים קודם לכן. הנאשם סעד את אביו בחודשי חייו האחרונים, והתקשה להאמין באפשרות שקיצו קרב. הנאשם חווה את פטירתו של אביו כאירוע טראומטי ומשברי, הגיב בעוצמה רגשית רבה ונטה לדיכאון.

חוות דעת פסיכיאטרית שהגישה ההגנה כוללת המלצה להימנע מעונש של מאסר בפועל, בשל כך שהנאשם לא יוכל לשאת עונש זה ומאחר וקיים סיכוי סביר כי ינסה להתאבד.

הסנגור סבור כי האינטרס הציבורי מחייב להימנע מלהטיל על הנאשם עונש של מאסר בפועל, אשר עלול להחטיא את המטרה. לטענתו, אין למצות את מלוא חומרת הדין עם נאשם המתייבב לראשונה בחייו בביהמ"ש. הסנגור ציין כי המלצת שירות המבחן ניתנה לאחר תקופה ממושכת במהלכה עמד בקשר עם הנאשם. לסברתו, רק אם מתקיימות נסיבות מאוד מיוחדות יסטה בית המשפט מהמלצת שירות המבחן.

10. הנאשם בדבריו לביהמ"ש הביע חרטה על מעשיו, ציין כי הוא עובר תהליך שיקום בשירות המבחן, וכי תקופת מעצרו הספיקה לו. הנאשם ביקש כי ביהמ"ש יטיל עליו עונש של מאסר בדרך של עבודות שירות.

תסקיר שירות המבחן:

11. שירות המבחן הגיש בעניינו של הנאשם תסקיר מקיף בו פירט את נסיבותיו האישיות והמשפחתיות. שירות המבחן התרשם כי פטירת אביו של הנאשם בהיותו כבן 16 בלבד היוותה עבורו גורם טראומטי, משברי ומשמעותי. הנאשם הגיב לה בעוצמה רגשית רבה, נטה לדיכאון, וחווה בלבול וקושי, אשר השפיעו על מהלך גיבוש זהותו העצמית. בעקבות האובדן נעשה הנאשם מופנם ודיכאוני, ומצבו החל להתדרדר.

הנאשם הכיר לפני שירות המבחן במעשים בהם הורשע בהליך זה, אולם צמצם במידה רבה מאחריותו להם, ותלה את כובד האחריות במעשיו בגורמים חיצוניים ובנאשם 1. לטענתו לפני שירות המבחן, הוא מסר בתחילה את כלי הרכב לבדיקה לבקשת נאשם מס' 1. לאחר מספר מקרים בהם הרכבים נעלמו הוא החל לחשוד, אולם בשל רמת מחויבות גבוהה שחש כלפי נאשם 1 הוא התקשה לסרב לו.

עם זאת, הנאשם חש אשמה ובושה עמוקה עקב מעשיו, וביטא רצון להימנע ממעורבות פלילית נוספת. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מגלה מודעות לדימויו העצמי הנמוך ולנטייתו לריצוי חברתי, וכי הוא בעל יכולות טובות לתפקוד, ומגלה רצון לשינוי נטייתו להיות נתון להשפעות חברתיות.

שירות המבחן ציין כי הנאשם נעדר עבר פלילי, וכי במסגרת צו פיקוח המעצרים בו שהה הוא שותף בקבוצה טיפולית, התמיד בהגעה למפגשים, נחשף בקבוצה בהדרגה, אולם התקשה בביטוי עצמי רגשי ובלטה נטייתו להגנה מסוג רציונליזציה. שירות המבחן ציין עוד כי קיימים פערים משמעותיים בין הפסאדה של תפקוד חיובי לאורך חייו, לבין התנהלותו הבעייתית. להערכת שירות המבחן, הנאשם נוטה לטשטש חלקים בעייתיים בהתנהגותו ומצמצם מחומרתה.

שירות המבחן ציין כי הוא מתלבט ביחס להמלצה. מחד, עומדים לנגד עיניו חומרת העבירות וריבוי, ביצוען בצוותא לאורך זמן, וצמצום אחריותו של הנאשם ביחס לחלקו בהן. מאידך עומדים גילו הצעיר, עברו הפלילי הנקי, ההכרה והחרטה אותם הוא מבטא, ויכולתו להירתם מתהליך טיפולי. לאור זאת מצא שירות המבחן להמליץ על עונש של מאסר בעבודות שירות בתוספת צו מבחן, מאסר על תנאי ופיצוי למתלוננים, ככל שביהמ"ש ימצא לנכון לשקול גישה באפיק שיקולי.

דין ומסקנות:

12. מקובלת עלי עמדת ההגנה, לפיה יש לקבוע מתחם ענישה אחד לכל העבירות בהן הורשע הנאשם.

סעיף 40ג(א) לחוק העונשין מורה:

"הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות אירוע אחד, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לאירוע כולו, ויגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע."

בפסיקה נקבע כי פרשנות המונח "אירוע" בהוראה הנ"ל תיעשה בהתאם למבחן הקשר ההדוק, כך שעבירות שיש ביניהן קשר הדוק ייחשבו לאירוע אחד. קשר כזה יימצא בין עבירות שיש ביניהן סמיכות זמנים, או כאשר הן חלק מאותה תוכנית עבריינית, אף אם בוצעו לאורך תקופת זמן שאינה קצרה, ואף כאשר ניתן היה להפריד ביניהן ולחדול לאחר ביצוע כל אחת מהן (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל 29/10/2014). העובדה שמעשי העבירה בוצעו ביחס לקורבנות שונים ובמקומות שונים, אינה מחייבת קביעה כי אין מדובר באירוע אחד, כל עוד המעשים מהווים מסכת עבריינית אחת (שם, כב' השופט פוגלמן, וכן רע"פ 4760/14 קיסלמן נ' מדינת ישראל 7/5/2015).

כמפורט לעיל, הנאשם ביצע את כל העבירות בהן הורשע כחלק מתוכנית עבריינית אחת, במהלך תקופה קצרה ותחומה של כחודש ימים. בהתאם, יש לראות את העבירות כ"אירוע אחד", ולקבוע מתחם

ענישה אחד לכולם.

13. לא אחת נפסק כי עבירות של גניבת רכב פוגעות בפרט ובחברה בכללותה. עברות אלה פוגעות לא רק בקניינו של בעל הרכב, אלא גורמות גם לפגיעה כלכלית בציבור כולו. כתוצאה ממעשי עבירה אלה נאלץ ציבור בעלי הרכב להגדיל את הוצאותיו על מנת להגן על עצמו מפניהן, ולשאת בעלויות ביטוח גבוהות יותר על מנת לצמצם את הנזק הכלכלי העלול להיגרם לו כתוצאה מהן. הצער, עוגמת הנפש והטרדות המרובות הנגרמות לבעל הרכב אינם בני הגנה.

בהתייחס לעבירת גניבת הרכב ציין בית המשפט העליון כי:

"למרבה הצער, תופעת גניבות הרכב טרם נעקרה משורש, ומכת המדינה שאליה נדרש בית משפט זה לפני בדיוק עשור (פסק הדין בע"פ 5724/95 ניתן ב-12.5.96), כמעט שהפכה לעשר מכות; היא ממשיכה לנגוס ברכושם של רבים, ופגיעתה רעה כלכלית ואנושית. המעט שבידי בית משפט זה לעשות הוא לחזק את ידיהם של בתי המשפט הדיוניים בראייה מחמירה של העבירות הכרוכות בכך."

(ע"פ 11194/05 אבו סבית נ' מדינת ישראל 15/5/2006)

למעשיו של הנאשם נודעת חומרה יתרה. הנאשם היה חלק מחוליה עבריינית בת מספר חברים, אשר פעלה בריבוי מקרים, בתחכום רב, בעורמה ובמרמה, תוך שהנאשם הוא זה שטווה את הרשת ללכידתם של קורבנות העבירה, קנה את אמונם והביא אותם להפקיד בידיו את אותם אמצעי ביטחון שנועדו למנוע את גניבת רכבם. חומרה יתרה במיוחד נודעת למעשה העבירה באישום מס' 7. הנאשם לא נרתע מלהפיל בפח אחד משכניו, לנצל לרעה את טוב לבו ואת הסכמתו להעמיד לשימוש את רכבו. הנאשם השיב לשכנו רעה תחת טובה, ויזם את גנבת רכבו המיועד לשימוש אשתו הנכה, תוך שהוא אוטם את לבו לקשיים ולמגבלות שייגרמו לה כתוצאה מכך, ומודע היטב לנזקים שייגרמו לבעל הרכב כתוצאה מאובדן המסמכים החשובים לו.

14. הנאשם ביצע את מעשיו לאחר תכנון מראש. אמנם, הנאשם לא היה היוזם והמתכנן הראשי. אולם, הוא מילא תפקיד מפתח בפעילות העבריינית, כאשר היה מודע לכך שהיא תוכננה לפרטים מראש.

הנזקים שעלולים היו להיגרם כתוצאה מביצוע העבירות פורטו לעיל. הנזקים שנגרמו בפועל דומים במהותם לנזקים האמורים. 4 מתוך 6 כלי הרכב שהנאשם נטל חלק בגניבתם נגנבו בפועל והועברו לאחרים. אחד מכלי הרכב לא נגנב בשל קיומן של מצלמות במקום החניה, ורכב נוסף נגנב, אך נלכד לאחר מרדף משטרתי.

15. אין מחלוקת כי נאשם 1 הוא זה שפנה לנאשם בהצעה לקחת חלק בתוכנית העבריינית. אולם, למרות

שהנאשם לא היה היוזם או המתכנן של התוכנית העבריינית ושל מרבית מעשי העבירה, חלקו אינו שולי. אלמלא שיתוף הפעולה שלו ופעילותו לרכישת אמונם של קורבנות העבירה, לא היתה התוכנית העבריינית שרקמו נאשם 1 ואטרש יוצאת אל הפועל. עובדות אישום מס' 7 מלמדות כי הנאשם לא נגרר לבצע את העבירות. לאחר שעבר עבירה ושנה בה, החל הנאשם לפעול מיוזמתו הוא לרקום את מעשה העבירה.

חלקו של הנאשם בשלל שהתקבל בפועל נע בין 100 ₪ (אישום מס' 2) לבין 2,000 ₪ (אישומים 3 - 5), וחלקו הצפוי מגניבת רכב שכנו עמד על 3,500 ₪ (אישום 7). כתב האישום אינו מפרט את חלקם בשלל של נאשם 1 ושל אטרש באישום מס' 2. באישומים 3 - 5 עמד חלקו של כל אחד מהם על 5,000 ₪, וחלקו הצפוי של כל אחד מהם באישום 7 הסתכם ב- 8,250 ₪.

16. בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה (ראו: ע"פ 2333/13 סאלם נ' **מדינת ישראל** 3/8/2014, ע"פ 7163/13 כסוואני נ' **מדינת ישראל** 3/8/2014, עפ"ג (י-ם) 8593-09-15 **אברהים נ' מדינת ישראל** 26/1/2016) ובנסיבות הנ"ל, נראה לי כי מתחם העונש ההולם למעשי העבירה שביצע הנאשם נע בין 24 חודשי מאסר בפועל לבין 54 חודשי מאסר בפועל.

17. לצורך קביעת העונש המתאים לנאשם בתוך מתחם הענישה הנ"ל יש להביא בחשבון, לטובתו של הנאשם, את הנזקים שנגרמו ויגרמו לו, מטבע הדברים, כתוצאה מהרשעתו והעונש שיוטל עליו. עוד יש להתחשב בהודאתו, אשר חסכה מזמנם של עשרות העדים המפורטים בכתב האישום ומזמנם של הצדדים, והביאה לחיסכון של ממש במשאבי המערכת. בנוסף, יש להביא בחשבון את נסיבותיו של הנאשם אשר עמדו ברקע לביצוע העבירות על ידו, כפי שפורטו בתסקיר שירות המבחן ובטיעוני ההגנה לעונש, את עברו הפלילי הנקי, ואת היותו בגיר צעיר בעת ביצוע העבירות. אולם יש לציין כי לנאשם מלאו 20 במועד ביצוע העבירות, שלא כטענת הסנגור.

לחובתו של הנאשם עומדת נטילת האחריות החלקית והמצומצמת שלו, שבאה לידי ביטוי בהטלת כובד האחריות למעשיו על גורמים חיצוניים. הגרסה שהעלה הנאשם לפני שירות המבחן, לפיה בתחילה מסר כלי רכב לבדיקה, וחשדו התעורר רק לאחר שחלקם נעלמו, אינה עולה בקנה אחד עם עובדות כתב האישום, ומלמדת כי הנאשם אינו נוטל אחריות מלאה למעשיו.

18. כפי שיפורט להלן, אין הצדקה לסטות לקולה ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום. אמנם, מהתסקיר עולה כי יש סיכוי כלשהו לשיקומו של הנאשם. כאמור, הנאשם חזר לעבודה קבועה, לשביעות רצונו של מעבידו, התמיד בהגעה למפגשים של הקבוצה הטיפולית בה שולב בשירות המבחן, ונחשף בה בהדרגה. כמו כן, על פי הראיות לעונש שנשמעו, הנאשם ניתק את קשריו החברתיים האחרים. עובדות אלו תומכות ברצון שביטא להימנע ממעורבות פלילית נוספת. אולם, התסקיר אינו מלמד כי הסיכוי לשיקום הינו בעל סבירות ממשית וגבוהה, במידה המצדיקה סטייה ממתחם העונש ההולם. הימנעות

הנאשם מליטול אחריות מלאה על מעשיו, נטייתו להגנה, הפערים המשמעותיים בין התנהלותו בפועל לבין הצגתו את תפקודו, טשטוש החלקים הבעייתיים בהתנהגותו וצמצום חומרתה, אינם מחזקים את ההערכה בדבר סיכויי שיקומו.

19. שלא כטענת ההגנה, אי קבלת המלצת שירות המבחן אינה מוגבלת לקיומן של נסיבות מיוחדות מאוד. כידוע, שירות המבחן הינו גורם מקצועי המסייע בידו של בית המשפט, אך הוא אינו מחייב את בית המשפט בהמלצותיו. בענייננו, כאשר ההמלצה חורגת ממתחם העונש ההולם, בעוד לא מתקיימות נסיבות המאפשרות חריגה כאמור, לא ניתן לאמצה.

בנוסף, התסקיר אינו כולל המלצה ברורה וחד משמעית, אלא כזו הכפופה לכך שבית המשפט ימצא לנכון לשקול גישה שיקומית, חרף "חומרת העבירות, ריבוי העבירות וביצוען בצוותא ולאורך זמן" ולמרות "צמצום אחריותו של י (הנאשם) ביחס לחלקו בהן" כלשון התסקיר. עם כל חשיבותו של השיקול השיקומי, אין בו לאפשר הטלת עונש מאסר בדרך של עבודות שירות, גם אם היתה הצדקה לחרוג ממתחם הענישה. עונש זה חורג באפן קיצוני מהמתחם, ואינו מביא לידי ביטוי את עקרון ההלימה, שנקבע על ידי המחוקק כעקרון המנחה בענישה. כפי שנפסק:

"הלכה היא כי חשיבותו של הליך השיקום היא גדולה, וכי מדובר בהליך רצוי עבור המבקש ועבור החברה כולה. אולם שיקול זה אינו השיקול היחיד בגזירת עונשו של נאשם - על העונש להלום את המעשים בהם הואשם והורשע."

(רע"פ 9963/16 ליברטי נ' מדינת ישראל 22/12/2016)

20. לאור כל האמור, בהתחשב בשיקולים לקולה בכלל, ובסיכויי השיקום בפרט, נראה לי כי עונש המאסר המתאים לנאשם מצוי בתחתית מתחם העונש ההולם, חרף השיקולים העומדים לחובתו.

21. **אני דן אפוא את הנאשם לעונשים הבאים:**

א. מאסר בפועל למשך 24 חודשים, בקיזוז ימי מעצרו מיום 8/2/2016 ועד ליום 4/3/2016. הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בבית המעצר ניצן ברמלה ביום 23/4/2017 עד לשעה 9:00.

ב. מאסר למשך שנה וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר אם יעבור עבירה של גניבת רכב.

ג. מאסר למשך 6 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר אם יעבור כל עבירת מרמה לפי סימן ו' בפרק י"א לחוק העונשין.

ד. פיצוי בסך 2,000 ₪ לכל אחד מן המתלוננים: חברת הביטוח הראל ביטוח ופיננסים, חברת הביטוח איילון, עת/22, עת/23. הפיצויים יפקדו בקופת בית המשפט ב-10 תשלומים חודשיים החל מיום 1/5/2017. אולם, אם איזה מן התשלומים לא יבוצע במלואו או במועדו תעמוד מלוא היתרה לתשלום מידי.

המאשימה תמסור למזכירות בית המשפט בתוך 10 ימים את פרטי המתלוננים הנדרשים לשם תשלום הפיצויים. תשומת לב המאשימה כי עיכוב במסירת הפרטים יביא לדחיית תשלום הפיצויים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ט"ז אדר תשע"ז, 14 מרץ 2017.